

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 176. — ŠTEV. 176.

NEW YORK, THURSDAY, JULY 28, 1932. — ČETRTEK, 28. JULIJA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX

KOMUNISTI ŠIRIJO NAPACNE VESTI O BANKAH

NAMEN AKCIJE, KI JO BAJE MOSKVA FINANCIRA, JE BIL PREPLAŠITI VLAGATELJE

Komunisti v Pontiac, Mich., so obdolženi, da so širili napačne vesti. — Policija išče nekega Rowlanda, v kojega sobi so zaplenili dosti boljševiške literature. — Komunistična delavnost v Clevelandu in Chicagu. — Priprave za revolucijo. Agenti Tajne službe na delu.

PONTIAC, Mich., 27. julija. — Državna policija je odkrila obširno komunistično zaroto, koje cilj je bil omajati kredit in ugled velikih bank v raznih mestih dežele.

Zarotniki so vlagatelje po telefonu obveščali, da preti polom banki, v kateri imajo naložen svoj trdo zaslužen denar.

Policija vztrajno zasleduje nekega George Rowlanda, ki je vodil tozadevno propagando. V njegovi sobi so našli dosti komunistične literature in več važnih listin, iz katerih je razvidno, da je šlo za zarotnikom v prvi vrsti za to, da uničijo čimveč mogoče bank ter s tem izzovejo revolucijo.

Clarence L. Smith, državni pravnik Oakland okraja, je rekel, da so skovale zaroto razne komunistične skupine po Združenih državah ter da je bilo njihovo delovanje financirano iz Moskve.

Kapitan Marmom je rekel, da je vodil Rowland akcijo proti bankam v državah Ohio, Michigan in Illinois.

V tem mestu je bila delavnost zarotnikov naperjena proti Narodni banki, katera je bila prisiljena na potom oglasov v časopisih miriti vlagatelje.

Melvin A. Traylor, predsednik Prve narodne banke v Chicagu, je ugotovil, da so bili v vsakem večjem mestu dežele storjeni poskusi, omajati vpliv bank potom lažljivih govoric.

Iz Washingtona poročajo, da so začeli uradniki tajne službe zasledovati ljudi, ki širijo o bankah napačna poročila.

Preiskava je dognala, da so bile govorice brez vsake podlage in da so bile obrekovane banke v najboljšem stanju.

Zvezna tajna služba bo sodelovala z državnimi oblastmi ter napravila konec obrekovanju.

V Rowlandovi sobi so našli pisma, ko so mu jih pisali sozarotniki, in poročila, kako napreduje propaganda po drugih mestih. Našli so tudi pisma, katera je Rowland napisal in jih še ni odposlal. V teh pismih je dajal sozarotnikom navodila, kaj jim je treba napraviti, da bodo vprizorili navale na banke.

Rowland je imel svoje zaveznike v Clevelandu in v Chicagu. Neko pismo iz Clevelanda s podpisom "Tovariš H. G.", vsebuje naslednje vrstice: — Ni mi bilo težko prepričati agitacijsko pisarno, da je naše delo (širjenje lažljivih vesti o bankah) koristno. Ako vzamemo ljudem zaupanje v banke ter uničimo njihovo vero v kapitaliste, bomo izzvali nemir, ki bo dovedel do revolucije.

V nekem drugem pismu pravi "Tovariš H. G." Svarila po telefonih, da se nahajajo banke v slabem stanju, so se izborna obnesla. Ljudje se že zbirajo pred bankami in zahtevajo nazaj svoj denar.

Newyorški bančni krogi se spominjajo, da so se širile zadnje zimo netočna poročila o nekaterih bankah.

Lanskega avgusta je bil aretiran neki broker, ker je podal o neki banki netočno poročilo. Stavljen je bil pod varščino tisoč dolarjev in še ni bil procesiran.

Ko je bankrotirala meseca decembra Chelsea Bank and Trust Company, je bilo rečeno, da so par dni pred bankotom komunisti pozvali po telefonu na stotine ljudi, naj vzamejo denar iz banke.

Nihče ni kriv potopa ladje 'Niobe'

VETERANI SE ŠE OBOTAVLJAJO

Vlada ni izdala posebne povelja. — Nikdo ne če prvi pričeti. — Waters pravi, da ne bodo šli prostovoljno.

Washington, D. C., 27. julija. — Policija ni napravila nobenega koraka, da bi pognala veterane iz mesta, ker iz zakladniškega urada ni prišlo nobeno povelje.

Kontraktor George W. Hine, ki je prevzel pogodbo za podiranje hiš ob Pennsylvania Ave., kjer so nastanjeni veterani, ni poslal delavcev, da bi podrli hiše.

Trikat je že zakladniški urad določil čas, kdaj se morajo bivši vojaki izseliti iz hiš in vedno je bilo odgodeno.

Načelnik washingtonske policije Pelham D. Glassford je po konferenci s poveljnikom veterarov Walterjem W. Waters izjavil:

— Do sedaj nimam nikakega naročila, da izpraznim zvezni prostor in Waters pravi, da njegovi tovariši ne bodo odšli prostovoljno.

Gradbeni inženir major Edward Keyes je bil na zveznem zemljišču kot opazovalec za zakladniški urad, toda za Glassforda ni imel nikakih naročil.

Major Keyes je imel s seboj kakih štirideset delavcev, da bi pričeli delati.

— Zadnje, kar mi je bilo naročeno, je, da ne smem iti dalje, dokler niso bili storjeni drugi postavljeni koraki. — je rekel Glassford. — To je bilo sinoči in od tedaj nisem slišal ničesar.

Waters je rekel: — Svojih tovarišev ne morem prositi, da se izselijo, dokler niso za nje preskrbljena druga stanovanja.

Hine je rekel, da je parna lopata na potu, da prične izkopavanja, toda dodal je, da ne bo z lopato poslal nobenega delavca.

Že ob sedmih zjutraj je bilo na prostoru, kjer so imeli pričeti kopati temelj, mnogo policistov. Tudi pred Belo hišo je policija stalno na straži.

NAŠLI SO ZAKLAD

Saratoga, Springs, N. Y., 27. julija. — Državni truperji so vstavili naval iskalec zaklada, toda do tedaj so nekateri že odnesli starega denarja v vrednosti okoli \$3000.

Ljudje so pričeli prihajati, ko se je izvedelo, da sa delavei. ki kopljejo temelj za hišo, našli star denar. Na kraj je prišlo okoli 300 ljudi z lopatami, da bi kopali in iskali zaklad. Prišel pa je generalni pravdnik John J. Bebbett s truperji in je vstavil kopanje.

Denar je različne vrste od srebrnega denarja pa 3 cente do zlatega denarja po \$20. Zadnja letnica denarja je 1890, nekaj denarja pa je tudi iz početka 18. stoletja.

Denar je bil v kositernih skatljah in posodah za konzerviranje sadja.

Bennett je vstavil nadaljnje izkopavanje, rekoč, da je najdeni denar last vlade, ker je bil najden na vladnem zemljišču, ali pa imajo pravico do njega lastnik zemlje, ki je zemljo prodal vladi.

DR. P. GORGULOV KRIV UMORA

Rus, ki je usmrtil predsednika francoske republike, je bil obsojen na smrt. — Obtoženec je hlinil blaznost.

Pariz, Francija, 27. julija. — Rus Dr. Paul Gorgulov, ki je meseca maja na knjižni razstavi ustrelil predsednika francoske republike, Paula Doumera, je bil danes po večdnem procesu spoznan krivim umora.

Morilec, o katerem so njegovi zagovorniki trdili, da je duševno neodgovoren za svoje dejanje, je bil obsojen na smrt. Usmrtili ga bodo z gilotino.

Atentat na Damera se je završil dne 6. maja. Težko ranjenega predsednika so odvedli v bolnišnico, kjer je naslednjega dne umrl.

Tekom procesa je postal obtoženec večkrat histeričen in je hlinil kričati, da je njegova največja želja umreti na morišču.

Poroti je bilo stavljenih le dve vprašanji: Ali je Gorgulov usmrtil predsednika in če je umor vnaprej zasnoval.

Tedaj je začel Gorgulov kričati: — Usmrtoite me, kajti zame je življenje brez vsakega pomena. Francoska vlada je usmrtila moj ideal in mojo stranko. Jaz sem živ mrtve!

Porotniki so ebe vprašanji potrdili.

BOLGARSKO - ITALIJANSKO PRIJATELSTVO

V bolgarskem pristanišču Varnice že nekaj dni nahaja eskadra italijanske vojne brodograditve pod vodstvom križarke "Quarto" in pod vrhovnim poveljstvom admorala di Marina. Velikostni manifestaciji ob prihodu italijanske vojne brodograditve v Varnice je udeležila na tisoče in tisoče ljudi iz vse pokrajine. Italijansko brodograditvo si prišli pozdraviti poleg kralja številni predstavniki državnih oblasti in mnogi člani sohranjen. Bolgarsko časopisje navdušeno nadaljuje komentiranje in praznovanje prihoda italijanske brodograditve in ga smatra kot izraz vedno večjega in vedno bolj iskrenega prijateljstva med obema državama.

— Že deselejta se bori Bolgarija za svobodo in za priznanje enakopravnosti, toda danes lahko reče, da ni več tako osamljena, ker stoji za njo velika prijateljica Italija. — tako piše "Izgreve". Dolžnost bolgarskega naroda bo, da vse vezi, ki ga združujejo z Italijo, ne sme samo obdržati, ampak da jih še pomnoži z novimi, zlasti na kulturnem polju ter s tem, da bo svojo mladino pošiljala na italijanska vsučilišča.

"Pladno" pa pristavlja v svojem komentarju o obisku italijanske brodograditve. — da bi morebiti te manifestacije ne izpadle tako veličastno, ako bi evropske države vpoštevale vitalne potrebe bolgarskega naroda.

Davi je obiskal italijansko admiralsko ladjo kralj Boris sam, ki je bil izredno slovesno sprejet.

SVETOVNA TRŽIŠČA JE TREBA ODPRETI

Nemčija mora v trgovskem oziru priti na isto stališče z drugimi državami. — Od Nemčije je odvisen napredek drugih držav.

Berlin, Nemčija, 27. julija. — Kanceler von Papen je rekel, da je najhitrejša pot k prosperiteti, ako druge države postavijo Nemčijo "na solnce".

Von Papen je rekel, da prosperiteta ne bo nikdar prišla, dokler Nemčija ne zavzame v krogu drugih držav isto mesto v moralnem, političnem in gospodarskem oziru, da bi blago kupovala, izdelovala in prodajala.

— Moja vlada. — je rekel von Papen. — je prepričana, da je njena prva naloga, da si zopet pridobi gospodarsko in politično mesto v mednarodnem življenju, do česar je Nemčija opravljena.

— Ako to dosežemo, bomo pomagali Evropi, da premaga svoje gospodarske težkoče in bomo pri tem tudi pomagali rešiti svetovno gospodarsko krizo. To pomeni, da morajo mnoge krivice, ki se nahajajo v versailski pogodbi, biti popravljene, kar bo samo koristilo celemu svetu.

— Velika krivica, ki se zreali v mirovni pogodbi glede vojne krivde Nemčije, mora biti poravnana. Kolonije morajo biti Nemčiji vrnjene.

— Da je mogoče spraviti Nemčijo na noge in ravno tako tudi ostali svet, je potrebno, da se odpravi visoka carina nekaterih držav; zlasti pa je potrebno, da se diplomati zavzamejo za Hooverjevo priporočilo za znižanje oboroževanja.

Nadalje je rekel von Papen, da zahteva Nemčija enako pravico z drugimi državami glede vojaštva za obrambo svojih meja. Po njegovem mnenju bi bilo priporočljivo, da bi se šefi generalnih štabov Francije in Nemčije večkrat sestajali in bi izdelali načrte za varnost obeh držav.

O'SHAUGNESSY JE UMRL

Dunaj, Avstrija, 27. julija. — Amer. diplomat Nelson O'Shaugnessy je po dolgi bolezni umrl. Star je bil 56 let. Njegova žena je hroma in živi v Rimu.

O'Shaugnessy je živel na Dunaju od leta 1928 in je imel že nekaj let srčno napako. Ko mu je zjutraj strežnica prinesla zajtrk, ga je našla mrtvegar.

VSTAJA NA KUBI

Havana, Kuba, 27. julija. — Uradna preiskava je dognala, da je bilo v dvtedenskih nemirih v Havani in okolici ubitih enajst oseb, mnogo ranjenih in nad petdeset aretiranih.

V zadnjih 24 urah so bili ubiti trije Kubanci in na ulici so porabali enega Poljaka. Mladi Raphael Rodriguez Pol je bil najden težko ranjen.

NAJVEČJA NEMŠKA LADIJSKA KATASTROFA IZZA VOJNE

BERLIN, Nemčija, 27. julija. — Po vsej Nemčiji je zavladala velika žalost vsled potopa mornariške šolske ladje "Niobe". — Predsednik Hindenburg je izrazil načelniku mornarice in sorodnikom žrtev svoje sožalje. Zastave vise na poldrogu. Po radio ne razpošiljajo plesne godbe.

Preiskava je dognala, da ni nihče odgovoren za nesrečo. Ladja se nahaja dvajset metrov pod morsk gladino, in upati je, da jo bo mogoče dvigniti.

Kiel, Nemčija, 27. julija. — Dva potapljača sta se spustila do ladje "Niobe", ki se je večeraj nadomoma potopila. Upanje, da bi našli še kakega kadeta ali mornarja pri življenju, je naravnost izključeno. Ladje so namreč preiskale vso okolico, pa niso opazili nobenega rešilnega čolna.

Ob času katastrofe so se nahajali vsi kadetje v učilnici, kjer jih je neki višji častnik poučeval v navigaciji.

"Niobe" je odplula iz Kiela s kadeti na vežbanje pri Warne-muende. O pol treh popoldne se je v viharju preobrnila in se je v štirih minutah potopila. Malo pred nesrečo jo je še videl veliki nemški aeroplan DO-X, ki se je pred kratkim vrnil iz New Yorka.

Pozneje popoldne je priplul na kraj nesreče parnik Therese Russ ter je rešil štirideset razič, medtem ko sta bili poleg križarke Koenigsberg in Koeln.

"Niobe" je imela šest častnikov, petdeset kadetov in 35 mož posadke.

Ladja je bila po vojni opremljena z motorjem in postavljena v mornariško službo kot vežbalna ladja. Prvi njen poveljnik je bil slavni nemški kapitan grof von Luckner, ki se sedaj nahaja v Združenih državah.

SLOVENKA NA OLIMPIJADI

Chisholm, Minn., 27. julija. — Anna Govednik, ki edina zastopa pri olimpijskih igrah v Los Angeles državo Minnesoto in ki tehtala samo 95 funtov, se je naučila plavati v jami, katero so izkopali rudarji blizu njenega doma.

16. julija je bila stara 21 let. Na visoki šoli je bila vedno med prvimi plavalkami, toda le zadnja dva leta se je udeleževala plavalnih tekem. Premagana je bila samo enkrat.

Lansko leto je napravila rekord na razdaljo 100 jardov.

Njena sestra Mary je bila pred njo najboljša plavalka in Anna je vedno plavala za njo. Toda zadnje čase jo je Anna vedno prekosila.

V plavalnem vežbanju v Rye, N. Y. je bila Anna Govednik skoro enaka z Margaret Hoffman v plavanju na razdaljo 200 jardov. V razdalji 50 jardov pa je dosegla rekord.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

ANARHISTI SO IZGUBILI POGLAVARJA

Maletesta je bil svetovni voditelj anarhistov. — Vprizoril je brez števila nemirov in atentatov po raznih deželah.

Rim, Italija, 27. julija. — V petek je umrl anarhistični voditelj Enrico Malatesta v starosti 82 let. Zadnja leta je živel v sirotišnici, kjer je tudi umrl.

Malatesta je bil prijatelj ruskega anarhista princa Kropotkina in je skupno z njim ustanovil mednarodni anarhizem.

Malatesta je iz rodu stare rimske plemiške roduvine di Rimini. Zakaj je Malatesta pozabil slavo svojega imena in je nasprotoval vsaki organizirani vladi, ni znano. Že kot mladenič je kazal veliko sovraštvo do vlade.

Malatesta je pričel svoje anarhistično delovanje z vstajo v Italiji proti cerkvi in državi. Zaradi tega je bil obsojen za dve leti v ječo. Ko je bil izpuščen, je sel na Španjo, kjer je tudi organiziral vstajo. Tedaj pa se je izognil aretaciji ter odšel v Francijo, kjer je ustanovil anarhistično družbo. Francija ga je izgnala in ker mu ni bilo dovoljeno živeti v Švici in Belgiji, je bil prisiljen vrniti se v Italijo in je v Florenci pričel izdajati nek list. Ko so oblasti izvedele zanj, je preko Anglije pobegnil v Ameriko.

Živel je v Paterson, N. J. od 1899 do 1901. Pravosodni departament pa se je pričel zanj zanimati in je dobil dokaze, da je skušal vprizoriti vstajo v Ameriki in je bil tudi na sumu, da je bil v zvezi z atentatom na predsednika McKinleya.

Pozneje je prišel v London, kjer je mogel živeti samo pod krinko prodajalca kostanja in limonade. Iz Londona je odšel v Buenos Aires, kjer je živel osem let. Vlada pa je prišla njegovim anarhističnim spletkam na sled in ga je izgnala. Tedaj pa mu je bila vsaka dežela na svetu zaprta.

Leta 1914 so nastali nemiri v Italiji. V teh nemirih je imel svojo roko Malatesta in tudi Benito Musolini, ki je bil tedaj urednik socialističnega lista "Avanti". Po mnogih mestih so bili veliki nemiri. Malatesta je pobegnil v London, kjer je ostal do konca svetovne vojne in je bil uslužben koč mehanik.

Leta 1920 mu je bilo dovoljeno vrniti se v Italijo, toda njegov n-porni duh ni miroval in zopet je bil zaprt. L. 1926 ga je dal Musolini zopet zapreti.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
METROPOLITAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President

L. Bezdek, Trezor

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja list za Ameriko: Za New York za celo leto \$7.00
in Kanado \$6.00 Za pol leta \$3.50
Na pol leta \$3.50 Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Na četrti leta \$1.50 Za pol leta \$3.50
Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pokliče po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalnice naslanj, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

S ČIM SE PONAŠAJO...

Tako daleč smo prišli v ravnanju s priseljeniškim vprašanjem, da generalni komisar za priseljevanje, Harry E. Hull, javno izjavlja, da je pravi namen priseljeniških postav zaščititi ameriške delavce in ameriške državljane pred ljudsko poplavo iz inozemstva.

Pred kratkim je objavil članek v katerem ponosno izjavlja, da je prvič v zgodovini te dežele več oseb zapustilo Ameriko kot se jih je pa priselilo.

Gospod Hull je bil dosedaj edini voditelj priseljeniške službe, ki je zapel navdušen slavošpev deportacijam. Lani je bilo deportiranih iz dežele 18.142 inozemcev, v prvih šestih mesecih tekočega leta pa že 16.021.

Med onimi, ki so bili deportirani v zadnjem fiskalnem letu (od julija 1930 do junija 1931) je bilo 2719 zločincev oziroma nemoralnih oseb, skoro vsi drugi so bili pa deportirani zato, ker niso imeli potrebnih izkazil, to se pravi, ker so prišli brez dovoljenja v to deželo.

Ne da se seveda tajiti, da so se pod obstoječimi postavami ljudje, ki so prišli sem nepostavni potom, izpostavili deportaciji. Nikakor pa ne kaže takih ljudi spravljati v isto vrsto z zločinci in nemoralnimi osebami.

Hull pravi, da je v tej deželi skoro pol milijona nepostavno priseljenih oseb.

Ako je to res, pade zelo slaba luč na priseljeniške uradnike, kojih naloge je, skrbeti za to, da ne pride nihče nepostavni potom v deželo.

Dolgo časa so prihajali priseljenci v to deželo brez potnih listov. Amerika je celo očitala onim deželam, ki so uvedle prisilne potne liste da so zaostale v kulturi.

Šele tekom vojne je bilo določeno, da ne sme nihče brez potnega lista v deželo.

Tedanje priseljevanje, ki je bilo zabranjeno edinole zločincem, nemoralnim osebam ter neozdravljivo bolnim, državi ni škodovalo, pač pa neizmerno koristilo.

Tudi delavstvo ni bilo prizadeto vsled njega. Baš priseljenci so namreč vršili najnižja in najbolj slabo plačana dela, dočim so bili drugi deležni boljših del in boljših plač.

V sedanjem gospodarskem položaju so ostrejšje odredbe deloma upravičene. Upati je, da bodo kmalu prišli na površje, drugi, razsodnejši ljudje, ki bodo takoj, ko se bo položaj izboljšal, omilili sedanje trde priseljeniške postavbe.

KONVENCIJA JSKJ.

Konvenčnim predsednikom je bil izvoljen Matt Anzele iz Aurora, Minn. Delegacija je izvolila dva konvenčna podpredsednika, ki sta: prvi podpredsednik Rudolf Peteršek iz Bridgeville, Pa., drugi podpredsednik pa Louis Kolar, urednik angleške sekcije "Nove Dobe" iz Clevelanda. Potem se je volilo dva zapisnikarja, in sicer sta bila izvoljena Anton J. Trebovec, urednik "Nove Dobe" in Janko N. Rogelj, oba iz Clevelanda.

Čas zborovanja je bil določen od 8.30 zjutraj do 12. ure ter od 1.30 do 6.00 popoldne.

24. julija je slovenska naselbina v Indianapolisu priredila delegaciji zelo lep sprejem. Ob 7. uri zvečer se je vršila parada, katere so se udeležili slovenska kakor tudi hrvatska in srbska društva, ki pripadajo raznim jugoslovanskim podpornim organizacijam. Tudi mladina je bila dobro zastopana.

Povorka se je zaključila pred konvenčnim dvorano, pred katero se je v čast delegaciji postavilo dva visoka mlaja, ki sta ozaljšana po starem slovenskem načinu.

Sledil je sprejemni vzpored v dvorani, ki ga je v imenu pripravljalnega odbora otvoril Mr. Frank Velikan.

V imenu mesta Indianapolis je pozdravil delegacijo župan Rogel Sullivan, za njim pa je govoril tajnik delavske federacije za državo Indiana. Oba sta želela konvenciji uspešno zborovanje.

Paul Bartol, gl. predsednik J. S. K. J. se je v kratkem govoru zahvalil društvom in slovenski naselbini v Indianapolisu za tako pripravljen sprejem. Za njim je nastopil ter govoril v slovensčini in angleščini Anton Zbašnik, bivši glavni predsednik in sedajni gl. tajnik JSKJ, ki se je v lepih besedah zahvalil naselbini in ameriškim gostom za tako iskren sprejem.

SOVJETSKO NOTRANJE
POSOJILO

V Moskvi vihrajo rdeče zastave. Nešteto električnih žarnic žari na pročeljih vladnih poslopij. Nad ulicami vise rdeči plakati. Aeroplani mečejo po mestu letake. Vsak večer korakajo po ulicah velike množice demonstrantov. Tako delajo ruski boljševiki agitacijo za posojilo "četrtga odločilnega leta petletke". Državi je potreben denar in ker ga ne more dobiti od zunaj, si pomaga z notranjim posojilom. Notranja posojila so v sovjetski Rusiji že običajen pojav, saj pridejo na vrsto vsako leto. Vsak delavec in vsak uradnik mora prostovoljno podpisati posojilo v znesku enomesečne plače, ki se mu odtirava v 10 obrokih. To je torej neke vrste znižanje plače za 10 odstotkov. Letos hoče dobiti sovjetska vlada z notranjim posojilom 3 1/2 milijarde rubljev, torej celo milijardo več, nego lani.

Posojilo zasleduje prav za prav psihološko-politične cilje. Država si na vse načine prizadeva spraviti v sklad gotovino v žepih po-

NASI V AMERIKI

Po dolgi bolezni je preminul v Clevelandu v soboto zvečer ob enajstih, dobro poznani pionir slovenske naselbine, Nick Vidmar v starosti 62 let. V Clevelandu je bival nad 40 let. Več let je imel gostilno na 60. cesti in in Glass Ave., zadnja leta pa se je umaknil v pokoj. Doma je bil v vasi Prevalje. Zapušča tri sinove ter pet hčera.

V mestni bolnici v Clevelandu je umrl Frank Homovec, star 32 let, doma iz Cerknice na Notranjskem. V Ameriki je bival 17 let. Zapušča soprogo in eno hčer, očeta, dva brata in štiri sestre.

V nedeljo ob 11 dopoldne je umrl v Glenville bolnici v Clevelandu Louis Sedej. Zapušča žalujče starše in dve sestri. Ostal je edini sinček v družini, ko je pred šestimi meseci umrl brat Joseph. Pred enim tednom je Lojzku vrgel kamen v glavo neki drugi deček. Lojzek se za to ni dosti zmenil in se je še ves teden igral. V soboto je pa neadoma padel v nezavest. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je umrl, ne da bi se zavedel.

Dne 23. junija je bilo na Ely, Minn., položeno k večnemu počitku truplo pokojne A. Mikolich, rojene leta 1889 v vasi Pijava gorica pri Igu. Podvrkla se je bila operaciji na želcu in slepem črevesu. Nekaj dni je vse kazalo, da bo ozdravela, a usoda je hotela drugače. Prehladila se je bila in polotila se je je pljučnica, ki jo je vzela iz srede deveterih otrok, katerih najstarejša hčerka je stara 21 let, najmlajši sinček pa dve leti.

POZIV
NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslane jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročino. Ko mur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo priporočili vstaviti nadaljno pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

edinih državljanov z resničnimi zalagami blaga. Če ni denarja v žepu, ljudi pač ne mika godrnjati, češ, da primanjkuje živila, o bube in obleke. In še eno posebnost kažejo sovjetska notranja posojila. Davkoplačevalec na zapadu lahko plača davke z ogorčenjem, ki ga sicer ne sme izraziti, pač se mu pa lahko pozna na obrazu, dočim mora človek v Rusiji podpisati notranje posojilo z navdušenjem. Ruski državljani se morajo namreč strinjati z vsemi ukrepi vlade.

VILJEM JE HOTEL ZASESTI
NORVEŠKO

V Stuttgartu objavljeni spomini princa Hohenloea, nekdanjega bavarskega ministrskega predsednika, nemškega poslanika v Parizu in naposled namestnika v Alzaciji, so izzvali veliko zanimanje v mednarodni javnosti. Prince, ki so ga imenovali v Berlinu "stric Chlodwig", je vestno beležil vse razgovore s cesarjem in razkrinjal marsikatero tajno iz predvojnih let.

22. februarja 1895 je zapisal tole Viljemovo izjavo. — Kralj nima nobene oblasti več. — je razburjeno dejal cesar. — Norveški liberalni učitelji so pokvarili šolsko mladino in bodo upropastili državo. Rusija izkorišča okoliščine. Car ima naslov "norveškega prestolonaslednika" in ruski rubelj uživa v severnih okrajih iste pravice kakor domača krona. Prebivalstvo se je že udalo v usodo. Rusija bo kmalu zasedla polovico Norveške s Tromsøjem vred. Angleži seveda ne bodo leni in bodo zasedli južno Norveško. Vse, kakor moramo prehiteti Dance in pravočasno osvojiti one norveške kraje, ki nam bodo koristili.

Cesar je razposlal vsem nemškimi konzulom na Norveškem okrožnico, ki je opozarjala na pomembne dogodke v bližnji bodočnosti. Prepričan je bil, da bo kmalu doživela Norveška usodo nekdanje Poljske in samo poznejši afriški načrti so ga prisilili žrtvovati pripravljen prevrat.

PREKRŠEN HRT

Ves London pozna kakor sneg belega hrt, ki je redno potolkel vse nasprotnike pri pasjih dirkah. Dobil je številne prve nagrade, in njegov gospodar Chambers je zaslužil premoženje pri stavalh. Pes z imenom "Beau zebre" je bil šestkrat filman in fotografiran za ilustrirane liste. Ko je nenadoma izginil, je povzročila ta vest pravo senzacijo. Lastnik je seveda iskal psa in razpisal veliko nagrado, a vse je bilo zaman. Policija je po dolgi preiskavi sklepala, da so morali tatovi odpeljati psa v Kanado ali južno Ameriko. Lastnik je moral preboleti izgubo.

A več mesecev pozneje, ko so se pričele pasje dirke Henley Races, se je odigrala nepričakovana zgodba. Nepoznan, kakor noč črn hrt "Black Star", je igranje premagal vse favorite. Pahnil je v nesrečo vse igralce in meštarije, ki so sklepali stave ter je naklonil svojem lastniku poleg velike nagrade lepo premoženje v gotovini. Na dirkališču je zavladala nepopisna zmeda. Vsi so se vpraševali, odkod se je prikazal ta pes, kje je njegov rodovnik in kdo ga je treniral?

Ko je na Champsesovo zahtevo pričela policija uradno preiskavo, se je kmalu izkazalo, da je bil črni "Black Star" samo pobarvan in prekrščen, od narave kakor sneg bel "Beau Zebre". Tatovi so ga res odpeljali v Kanado in v novi pobdi vtihotapili zopet na Anglijo. Oblasti so seveda razveljavile izid Henleyske dirke in nepoštenemu zmagovalcu zaplenile denar.

NAJVIŠJE EVROPSKO
POGORJE

Tiflis, Kavkaz, 27. julija. — Najvišje gore v Evropi se ne nahajajo, kot se splošno domneva, v Alpah, temveč na Kavkazu, čegar stene se mogočno dvigajo kot most med Črnim in Kaspijskim morjem.

Na Kavkazu ni nič manj kot šest gor, ki so višje kot Mont Blanc. Elbruz meri 18.465 čevljev in je najvišja gora na Kavkazu.

Kavkaz je mnogo mlajši kot pa Alpe. Mogočne skalnate stene padajo več tisoč čevljev globoko in doline so izredno globoke. V dolinah se nahajajo kopališča, katerih so se prej posluževali najbogatejši ljudje, sedaj pa hodijo tja na počitnice ruski delavci.

NEOKUSNA ŠALA

Nekje v Belgiji živi rodoljub, ki mu je padlo te dni v naročje pet milijonov. Imel je posebno srečo, da je kupil celo serijo srečk, ki so bile pri prvemu žrebanju državnih razredne loterije izžrebane. Znano je samo, da prebiva srečni dobitnik nekje med Gentom in Antwerpenom. Neznani milijonar se trdovratno izogiblje gratulacij in napenja vse sile, da spjel množico vsiljivcev na napačno pot. Časi so težki in marsikdo bi se rad prikupil srečnemu možu, da bi mu padlo od njegovih milijonov vsaj nekaj drobtinice. Toda novopečeni milijonar najbrž nima preveč mehkega srca in se raje skriva, kakor da bi delil s siromaki svoje bogastvo.

Ta dni so sprejela uredništva vseh briselskih listov dopisnice, na katerih je bilo napisano: — Čast mi je sporočiti vam, da sem zadel pet milijonov. — Na dopisnicah je bil točen pošiljatelj naslov. Seveda so se poročevalci takoj napotili k milijonarju na dom, da bi jim kaj povedal o sebi. Ko so pa prišli tja, jim je stopil naproti gospod, ki jih je debelo pogledal in ki nicesar vedel o milijonih. Priznal je, da je zadel 25.000 frankov, o milijonih se mu niti ne sanja. Ko so mu pokazali dopisnice, je odločno izjavil, da pisava ni njegova. Če bi le vedel, je vzdihnil, komu se imam zahvaliti za to neukusno šalo. Sem običajni svetovalec in imam mnogo sovražnikov.

To neukusno šalo si je dovolil z njim novopečeni milijonar, da bi še bolj zabrisal sled za seboj.

OGROMNI PARNIK "REX" BO
ODPLUL 27. SEPTEMBRA IZ
GENOVE.

Rim, Italija, 26. julija. — Oficijelno je bilo znanikano, da je ogromni parnik "REX" odgodil svoje prvo potovanje v New York do 28. oktobra.

Odplul bo, kakor je bilo sprva naznanjeno, iz Genove 27. septembra ter bo dospel v New York 4. oktobra. Ustavil se bo v Napolju in Gibraltar.

Novi velikan oceana, ki ima 54.000, je skoro dovršen.

Prvo potovanje drugega ogromnega parnika Italian Line "Conte di Savoia", je določen za dan 8. novembra.

Peter Zgaga

APENDICITIS

III.

Ko sem dospel v Ameriko, sem stanoval pri znani slovenski družini. Imeli so sina in hčer. Hči se je kmalu zatem poročila, in se precej let nisva videla. Nekoč sem se v družbi slučajno sestal z njo, in mlada gospa mi je začela pripovedovati o vseh mogočih stvarih.

Kot vam je znano, ženske zelo radi govorijo o operacijah, in zato sem bil kar malo v zadregi, ko je rekla: — Čakajte, da vam povem, kako so mi ozdravili slepo črevo. Boječ se, da bo storila predolg govor, sem hotel zavleči pogovor v drugo smer, toda ona je začela pripovedovati:

Kmalu po poroki sem hudo zbolela in sem se morala podvreči težki operaciji. Vsi so bili v skrbih zame. Operiral me je star, vesten specialista in sicer kar doma v svojem privatnem sanatoriju. Skoro štirinajst dni sem ležala med življenjem in smrtjo, tretji teden me je pa poslal domov, kjer sem bila v zdravniškovi materi oskrbi. Moči so se mi začele naglo vračati. Četrti teden sem že začela pomalem hoditi. Slo mi je vedno na bolje in kmalu sem bila popolnoma olrajt. Izza tistega časa je poteklo najmanj deset let. Nekega dne začetim hude bolečine na desni strani.

Unetje slepiča — je bila moja prva misel. — Unetje slepiča — so mi rekli mati in prijateljice — unetje slepiča — je rekel zdravnik, ki sem ga naslednjega dne pozvala. V isti sapi mi je začel svetovati, v katero bolnišnico naj grem, da bo šlo vse gladko, kakor po maslu. Kakor menda vsaka ženska, se tudi jaz tujim špitalov ter sem vsled tega odlašala in odlašala. Toda preveč odlašati, nikakor ni kazalo. — No, če že ni drugače, da se moram dati operirati, — sem si mislila — naj me pa operira zdravnik, ki mi je že enkrat rešil življenje. In šla sem k njemu ter mu povedala, kaj in kako. V desetih letih se je bil ugodak hudo postal in me ni več poznal. Na stotine, nemara na tisoče bolnikov, je zdravil medtem časom. Kakor rečeno, je bil znan in slaven zdravnik, ki si je nabral tekom svoje zdravniške prakse veliko premoženje ter se je pripravljal po letih dela in naporov stopiti v pokoj. Ko sem mu povedala, da me je enkrat operiral, sem opazila blesk spomina v njegovem očesu. Začel je brskati po starih zapisnikih ter nenadoma rekel:

— Ja, sedaj se pa že spominjam. Kar potna sem bila samih bolečin, ko sem mu razodela, čemu sem zopet prišla k njemu. — No, če ni drugače, bo pa treba operirati, — je odvrnil ter je nabral preiskovati. Najbrž sem se mu zasmilila, ko sem ležala vsa trepetajoča na ozki mizi. — Dolgo me je opazoval, naenkrat se je pa zdrznil rekoč: — Počakajte malo — in je odšel v laboratorij. Sedla sem na stol in se začela zvijati, tako strahovito me je bolelo. Zdravnika precej dolgo ni bilo. Zdelo se mi je, da bom umrla in sem sklenila prositi ga, naj takoj prične z operacijo. In vrnil se je žarečega obraza, noseč v roki malo stekleničico, v kateri je bilo v beli tekočini nekaj rmenkasti sluzi podobnega.

Ostro mi je gledal v oči, ko je govoril: — Nepotrebne skrbi ste imeli, gospa. Ko sem vas pred desetimi leti operiral, sem vam tudi slepič izrezal. Včasih spravim kako tako stvar, in slučaj je hotel, da sem tudi vaš appendix spravil. Vidite, tukaj je.

Pokazal mi je steklenico, na kateri je bilo na ozkem listku zapisano moje ime. Danes bi prisegla, da je bila tinta na listku popolnoma sveža. Toda tedaj nisem imela časa razmišljati o tem, kajti v tistem hipu je bolečina odnehala, in navdalo me je neizmerno zadovoljstvo, da ne bo treba na operacijsko mizo. Od onega časa imam mir. Vedno bolj se pa utrjuje v meni prepričanje, da je zdravnik napravil z menoj drzen eksperiment in mi v steklenici pokazal vse kaj drugega kot pa moje slepo črevo. Ko me navdajo takimi dvomi, začutim malo bolečino, ki pa takoj mine, ko skušam prepričati samo sebe, da tako pošten, star in vesten zdravnik nikakor ni mogel lagati.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-
SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-
STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 4.—	Lir 100	\$ 5.90
Din 300	\$ 5.90	Lir 200	\$ 11.50
Din 400	\$ 7.80	Lir 300	\$ 16.80
Din 500	\$ 9.50	Lir 400	\$ 22.—
Din 1000	\$ 18.50	Lir 500	\$ 27.—
Din 5000	\$ 91.50	Lir 1000	\$ 53.25

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljume da bolje pogoj.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " 10.00	" " 10.80
" " " 15.00	" " 15.90
" " " 20.00	" " 21.00
" " " 40.00	" " 41.10
" " " 50.00	" " 51.30

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino \$1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda
v Ameriki — Naročajte ga!

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Tudi Vi želite še enkrat videti
domovino!

Za denar, katerega potrošite v brezdelju, lahko uresničite Vašo željo in obiščete rojstni kraj.

Vožnja od New Yorka do Ljubljane stane \$ 84.23

Za tja in nazaj preko Havre \$ 159.00

Od New Yorka do Trsta \$ 90.00

Za tja in nazaj \$ 150.00

Na brzoparnikih nekaj več.

Tudi kdor še ni ameriški državljani, dobi dovoljenje, s katerim lahko ostane v domovini eno leto.

Moderni parniki vam nudijo vso potrebo in neprijetnosti dožive le potniki, ki odpotujejo brez potrebnih navodil.

PIŠITE TAKOJ ZA BREZPLAČNA NAVODILA NA:

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PLAHI JUNAK

Mlado polje se je kopalo v jutranji rosi, sonce je pomežikovalo skozi rahlo megleno tančico, ki je pokojno ležala prek ravni. Na obzoru so se očrtavali rahli obrisi samotnega hrastovega loga, nebo pa je bilo še blede modro.

Iz svežega razora se je dvignil zajec in v lahnem drncu odšel na polje. Lož, ki ga je zapustil, je bil samo zasilen, poiskal si je zavetja pred dnem, pa ga je kmalu predramila bližnja cesta, ki je oživila s prvimi žarki. Čez polje je šel, parkrat postal, sedel in plaho premetaval okolico, nato pa nadaljeval svojo pot. Tam, kjer se je pričela njala grnata poljska meja, je bil ob samotnem grmu njegov lož. Bil je malo v bregu, tako, da je imel razgled na vse strani, hrbet pa mu je za silo krilo goste grmovje. Počasi je prišel do svojega grma, postal, nato napravil velik skok v stran in drugega v lož — naredil je pentljo, ki ga je že mnogokrat obnavljala pred zasledovalci. Pristisnil je in le v večje, vajeno okoli ga je ločilo od okolice, oči pa so plaho zlele v mladi dan.

Narahlo približal, nato pa z zmernejšo drnco brezskrbno odbrzel naprej.

Edini od družinice iz meje sredi polja je ostal zajček. Mlad neizkušen, vendar objesten in predren. V deželo je prišla jesen s svojimi krasotami, in gozd si je nadel najprejše obleke, grmovje in drevje je bilo obloženo s pisanimi sadeži, kmetje na polju pa so pripravljali pridelke. Zajec si je izbral lož sredi repnega polja. Kmetje so prišli že čisto blizu do njega, glasno so pogovarjali in pulci repo, ko se je šel dvigniti, napravil par skokov in obstal, nezauzpano motreč ljudi, nato pa si je mislil, da je bolje, da je kar najdlje od človeka, in odšel v hrastovo šumo.

Zvečer je šel spet na polje, se lotil v zeljniku lepe glave in šel ob meji proti hribcu, ki se je nahajalo dvigal iznad polja. Ob robu šume si je polkal za to pripraven prostor in legel.

Jesensko nebo je trudno odprlo svoje sivo oko, narahlo je rosilo. H hribčku sta prišla toveca, se postavila vsak na en konec in spustila psa. Počasi, previdno je sledil pes našega zajca, nato pa obstal. Še par korakov je napravil, preden je zajec planil med grmovje in skočil na plano. Rahlo se je posvetilo in počilo. Okoli zajca je završalo, pa ostal je zdrav. Tesno je pristisnil nosa in se poglaval v divji beg. Še enkrat je počilo — tudi drugi zajec, odnesel je zdravo kožo.

Pršla je zima in z njo za zajca nove težave in nadloge. Iskal si je borbne hrane in zavetja pod kolezi in mejami. Parkrat si je komaj rešil življenje pred rjavo dolgo repo tetko in pred svinčnim zrnjem lovecev.

Oddahnil se je in z njim vsa narava, ko se je jel tajati ledeni klep matere zemlje. Tedaj ga je prevzelo čudno čustvo, da je vse noči pretekel in si iskal družbe. Našel jo je. Spet je sijal blede mesece, ko je on prvi svatoval. Proti jutru sta šla oba z zajko proti stari meji. Vodil jo je. V trenotku, ko je došel do meje, se je poglaval s sneženo lise nanj drobna, vitka, bela živalica. Zajec se je iztrgal iz grla grgrajoč glas, poglaval se je, z belim jezdecem na vratu v beg. Planil je skozi grmovje, tam mu je odletel hermelin s hrbta, zajec pa je tekkel z zvečajočo rano še do ceste, kjer je obstal.

Tam ga je zjutraj našel delavec hiteč v tovarno. — Dober bo, — si je mislil, saj malokdaj jem meso.

Prvi zvončki so radovedno pokukali iz tal in prislunili daljini, rahli pomladi pesmi, v ložu pod mejo pa so zagledali svet mladih zajčkov — sinovi plahega junaka.

V AFRIKI JE TREBA ŽENO KUPITI

V Afriki si lahko vsak moški ženo kupi, menda zato, da jo ve bolj ceniti. Povprečna cena afriške žene znaša v našem denarju okrog petindvajset dolarjev. Zamoreci v zapadni Afriki se zelo čudijo, če jim človek pripoveduje, da pri nas možje ne kupujejo žen, temveč da so nekateri celo tako srečni, da dobe z ženo še doto, ki pa postaja vedno bolj redka in mršava. Zelo zanimivi so v portugalski Afriki kupni obredi. Opisuje jih neki nemški raziskovalec, ki se je dolgo mudil v Afriki.

Neki Evropec je plačal dekličemu očetu zahtevano kupnino, potem se je pa začelo dekle pripravljati. Tri mesece ni smelo v doma, potem so jo pa priveli na kupčev dvorišče, toda kupec se ni smel izpregovoriti z njo niti besedice. Dekle je bilo razstavljeno na dvorišču tri dni in kdor jo je hotel videti, je moral plačati vstopnino. Vstopnino je pobirala dekletova mati. Kupec, ki je tudi hotel videti svoje dekle, je ponujal lepo vstopnino, pa ga kljub temu niso hoteli pustiti na dvorišče, kajti obredi tega ne dovoljuje. Šele po razstavi je dekleta dobil. Pri tem so priredili gostijo in bodoca tašča je imela na goste kratek govor. — Stvar dobre vzgoje je, da mlada žena zbeži nazaj k svoji materi, mati jo pa zopet privede k možu, da pokaže, da je mislila s prodajo resno. Šele potem je zadeva kolikor toliko urejena.

poveril upravo milijonskega premoženja. Pobegnil je najprej v Vladikavkaz, potem pa v Novorožskij in Pjatigorsk, kjer ga je pa Plavski odpravil z nezamotno vsoto denarja, češ, da je bilo vse drugo uničeno in pokradeno med revolucijonarno vihro. Plavski je potem odpotoval v Rumunijo, kjer se je poročil s hčerko veleposestnika Liškina.

Kurčoglu dolgo ni mogel izslediti njegovega bivališča. Slednjič se mu je pa to le posrečilo in zgledal se je pri Plavskem. Prijatelj ga je prijazno sprejel ter mu dal avto in nekaj denarja, da bi si ustvaril novo eksistenco. Kurčoglu se je zahvalil prijatelju za velikodušnost, nazadnje je pa le začel domnevati, da je bil okraden. Na advokatov nasvet je vložil tožbo, ki je bila zavrnjena. Mož se je pa pri tožil na apelacijsko sodišče v Černovicah, ki je te dni Plavskega obsodilo na plačilo odškodnine 3 milijonov lej ter plačilo vseh sodnih stroškov, ki so močno narasli.

KAKO SRCE BIJE?

Znano je, da znaša utrip pri človeku normalno 70 do 72 utripov na minuto. Napačno je pa misliti, da bi se srec vsa leta enaka hitro. Utrip srca je namreč močno odvisen od starosti. Novorojenčki imajo mnogo hitrejši utrip, namreč do 130 utripov na minuto. Po prvem letu pade utrip na 120, v desetem letu pa se zniža na 90. Šele nekako s petnajstim letom doseže človek normalni utrip 70 do 72, ki potlej v sivi starosti spet naraste na 80.

Če teče ali pa se vzpenja, srce hitreje bije, kar kaže na odvisnost od vsakokratnega delovanja mišic. V zvezi s tem so napravili zdravniki že več poskusov in dognali, da napravi srce kadar je človek popolnoma pri miru, torej v spanju, samo 60 utripov. Brž ko se zbudi, pa utrip že zraste na 66. Pri sedenju je utrip normalen, pri hoji takoj poskoči na 80, pri naglem teku pa na 90, pri napornem tekovanju se pa dvigne na 100 in še višje. Števila utripov je odvisno tudi od duševnih momentov, veselja, bolečine, žalosti itd.

Slednjič je odvisen utrip srca tudi od velikosti individua in od vrste. Pri živalih velja zaradi tega neko povsem drugo povprečje, kajor pri človeku. Tako na pr. tol-

SENZACIJONALEN PROCES

V Černovicah v Bukovini je bila izrečena te dni razsodba v senzacijonalnem procesu, ki ga je vodil dolga leta Armejec Simeon Kurčoglu iz Tiflisa proti svojemu bivšemu prijatelju Plavskemu. Kurčoglu je veljal svoj čas za najbogatejšega moža na vsem Kavkazu in imel je zlasti bogato zbirko draguljev. Med boljševiško revolucijo 1. 1917 je prišel na ulice v konflikt s poveljnikom komunističnega odreda in ker je ušel, kaj ga čaka, je pobegnil iz Tiflisa, svojemu prijatelju Plavskemu je pa

GOSPODARSKA OBNOVA SVETA

Posledice svetovne vojne na gospodarstvom polju so še danes velike in danes trpi radi njih vse svetovno gospodarstvo. V nekaterih povojnih letih je kazalo, da se bodo stvari definitivno obrnile na boljše, toda prišla je zadnji dve leti takša gospodarska kriza, ki je dosegla kapitalistično gospodarstvo ni poznalo. Kriza je zamajala temelje sedaj vladajočega gospodarskega reda in vrste se poskusi, ki hočejo odpraviti sedanji nered v gospodarstvu s raznimi ukrepi, ki pa ne pomenjajo odstranitve zla pri korenini.

Tako smo doživeli po vojni že več konferenc, katerih cilji so bili postavljeni visoko, pa vendar le v maločem doseženi. Sicer je svet sit konferenc, ki mu ne prinašajo vidnih rezultatov, niso jih pa še sit tisti, ki imajo od njih korist, odnosno, ki se jih udeležujejo. Razmere dajejo sicer v marsičem prav pesimistom, toda kljub vsemu mremo ugotoviti, da raste duh solidarnosti med narodi, ki se začnjenjajo zavedati, da jih more le sodelovanje na najširši podlagi izločiti iz sedanje krize, ki posega globoko tudi v socialno življenje.

Tako smo imeli že 1. 1920 finančno konferenco v Bruslju, tej je sledila konferenca v Genovi, ki je bila širša, saj se je udeležila tudi Rusija. Prvo svetovno gospodarsko konferenco pa smo imeli leta 1927. V Ženevi. Polje dela takih konferenc je tako široko, da je skoro nemogoče podati vsaj kolkortoliko natančno sliko. Za svetovno gospodarsko konferenco v Ženevi je bilo objavljenega toliko materiala, da bi z njimi napolnili številne predale svojih knjižnic. Ker je bilo polje dela nepregledno, zato tudi ni mogoče dati popolne slike o uspehih konferenc. Gotovo

pa je, saj kolikor se da zasledovati po delu finančnega odbora pri Društvu narodov, da je konferenca prinesla veliko novih nasvetov, ki so jih pridno aplicirali v mednarodnem obsegu. Tako moremo vendar govoriti o praktičnih uspehih gospodarskih konferenc, ki so mogoče večje kot uspehi političnih konferenc.

Bolj kot kdajkoli prej se opazja sedaj potreba po mednarodnem sodelovanju. Izenjaja dobrin in kapitalov med narodi je padla na minimum, tako da je resno ogrožen v nekaterih državah dosednji način življenja. Čarinske meje se dvigajo. Svetovna trgovina pada in doživljamo največji paradoks moderne dobe, da je na eni strani produkcija vseh dobrin dovolj znatna, da bi krila potrebe, ki dejansko obsegajo, da pa na drugi strani številne mase brezposelnega delavstva, v zadnjem času pa čedalje bolj tudi celokupno kmetijstvo na vsem svetu ne morejo dobiti predmetov, ki so neobhodno potrebni za življenje. Kavo mečejo v morje, koruzo sežigajo, drugod pa stradajo milijoni, seveda proletarec.

Malo je solčnih arkov v sedanji dobi. Vendar pa kaže, da prihajamo kljub vsemu počasi naprej. Nova ureditev reparacijskega vprašanja v Lozani, kjer so bili sicer oškodovani interesi Jugoslavije, kaže, da se polagoma obrača na bolje. S tem prihajamo do ureditve političnih vprašanj, kar nam je potrebno za ustvaritev zopetnega zaupanja v svetovnem gospodarstvu.

Ob tej priliki moramo zopet podčrtati važnost sklepov Banke za mednarodne obračune, ki se je po dostavitvi sklepov lozanske konferenc izjavila za čimprejšnjo vzpostavitev zlate valute in omejitve zaprek, ki stoje danes na poti izmenjavi dobrin, dela in kapitala med posameznimi državami. Mnogo držav je sicer sledilo zgledu Anglije in odpravi zlatega standarda, pokazalo pa se je, da tako reševanje gospodarskih vprašanj na valutnem polju ni imelo posebnih uspehov. Kriza v Angliji traja z nezmanjšano silo dalje, kar dokazujejo dosedaj objavljeni podatki o produkciji, pasivni trgovinski bilanci, nezaposlenosti itd. Zlasti ne prihaja taka rešitev v postev pri onih državah, ki so že izkusile do brote inflacije, odnosno znižane intervalutarnih tečajev. Tudi ne prihaja ta rešitev v postev za one države, kjer tvorijo inozemski dolgovi občno breme. Zlasti velja to za nas, saj smo iz nedavno objavljenih podatkov videli, da prevladujejo pri nas inozemski dolгови, za katerih obrestovanje in amortizacija rabimo letno nad eno milijardo in četrť Din.

Tako se vrača svet nazaj h klasičnim teorijam o zlati valuti, seveda v obliki, ki je prilagoden današnjim razmeram. Tako na primer bi bil veliki uspeh, če bi nam bodoča svetovna gospodarska konferenca prinesla sklep, po katerem bi vse notne banke sveta znižale odstotek kritja v zlatu za svoje bankove od sedanje višine na recimo 20 odst. Če kaj takega poskusi samo ena država, bi bilo to težak udarec za njen kredit in valuto, v mednarodnem obsegu pa se da to izvesti brez večjih pretresljanjev psihološkega značaja.

Da se tudi Anglija misli slejkoprej vrniti k zlati valuti, je dokaz podpis guvernerja Bank of England na izjavi reparacijske banke glede zopet uvedbe zlate valute. Še nekaj govori za to, da Anglija misli na povratek k zlati valuti. Če bi imela tega interesa, bi gotovo ne kupovala zlata; saj je v preteklem polletju zlati zaklad angleške banke narasel za 15 milijonov dolarjev; od 588 milj. dolarjev v začetku leta na 683 milijonov dolarjev konec meseca junija. Ker sta tudi Francija in Amerika, dve ostali finančni velesili sveta, ostali pri zlati valuti, je že omenjena izjava popolnoma razumljiva.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

Ko se je mesec drugič pomladil, je lož ob meji oživel. Zajka je imela ob meji dva drobna debeloglava mladička. Počasi sta drobglava rastla in živila le ob materinem mleku. V toplih nočeh sta že delala svoje prve izprehode, vendar ni njun svet segal dalje kakor do roba njive, kjer se je kosatila koruza in do grmovja, ki je stražil njun z vojno obložen domek.

Neke noči pa ni bilo zajke več domov. V večernem mraku je šla čez njive na deteljo, ko je prišla na poljsko pot, ni opazila temnozeleno žarečih oči muca, ki mu je postalo polje drugi dom. Brezskrbno, saj ni nič videla nič slišala, je postala na robu njive, kjer je hotela zaviti proti domu. Krivi mucov hrbet se je sprožil in ostru kremplji so se zasadi v sivorjasti hrbet. Glasno je zavekala od strahu in bolečin, pa se poglaval v divji beg. Jezdec se je pa trdno držal in njegovi zobje so na vratu opravili svoje delo. Kri je brizgnila v jasnordečem curku in živalica se je po par skokih zgrudila v sveže razore. Mucu so se zasvetile oči v divjem zmagoslavlju in pohlepu po svežem mesu, nato pa so pričeli belizobje trgati toplo, kadeče se meso....

Šla sta v lepem večeru prebujajo se jeseni čez polje in zavila ob meji nizkih smrek in grmovja. Kjer je bil predelek, je manjši skočil skozi, pa zavlekal in obvisel v zanki. Divrje je skakal in se otepaval žice, pa vse zaman. Vedno tri in bolj dušec je postajal objem. Že tako velike oči so se izbučile, še parkrat je zacepetal in, tuga zajčja para je obvisela v zanki. Njegov bratec ga je še nekaj časa boječe ogledoval, se mu

PESMI Z NOTAMI

NOTE ZA KLAVIR
(Pav. 38) Slovenska korčnica: 10 zvezkov. Vsak zvezek po 30 10 zvezkov skupaj 2.50
8 mladinskih pesmi (Adamčič) 50

NOVE PESMI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA
Album slov. narodnih pesmi (Prelovec) 80
Šest narodnih pesmi (Prelovec) 80

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR
Slovenski akordi (Adamčič): I. zvezek 75
11. zvezek 75
Pomladanski odmevi, II. sv. 45
Ameriška slovenska lita (Holmar) 1.00
Orlovke himne (Vodopivec) 1.20
10 moških in mešanih zborov (Adamčič) 45

MOŠKI ZBOR
Trije moški zbori (Pavčič) 40
Izdala Glasbena Matica 40
Narodni nagrobni (Pavčič) 35
Gorski odmevi (Laharnar 2. sv.) 45

DVOGLASNO:
Naši himni 50

MEŠANI ZBORI:
Pisninske, II. sv. (Laharnar) 45
Trije mešani zbori, izdala Glasbena Matica 45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:
Domovini, (Foerster) 40
Izdala Glasbena Matica
Gorske cvetlice (Laharnar) četrto in peto raznih glasov 45
Jaz bi rad radežih reč, moški zbor s bariton solom in priredbo za dvooper 20
V popeljnični noči (Sattner), kantatna za sol. zbor in orkester izdala Glasbena Matica 75
Dve pesmi (Prelovec), za moški zbor in bariton solo 20
Kuplet (Grum), Učeni Miheč, — Kranjske šege in navade, Nočevalec, 3 zvezki skupaj 1.00

PESMARICA GLASBENE MATICE:
1. Pesmarica, uredil Hubad 2.50
2. Slovenske narodne pesmi (Svitarčič) 1. 2. in 3. sv. skupaj 1.00

MALE PESMARICE:

St. 1. Srbske narodne himne 13
St. 1a. Što čutiš, Srbino tužal 13
St. 10. Na planine 15
St. 11. Zvečer 15
St. 12. Vasoalec 15
St. 13. Podolnica 15

Slavček, zbirka šolskih pesmi — (Medved) 25
Narodne vojaške (Ferjančič) 30
Lira, srednješolska, 1. in 2. zvezek po 50

Troglasni mladinski zbor primeren za troglasen ženski ali moški zbor. 15 pesmi. (Pregel) 1.00
Mešani in moški zbori (Aljaš) 1.00
3. zvezek: Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč 40
6. zvezek: Opomin k veselju; Sveti noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geolo 40
7. zvezek: Slavček; Zastavljati ptič; Domorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geolo 40
8. zvezek: Ti osrečiti jo hoti (mešan zbor); Prijatelj in senca (mešan zbor); Stojl, solnce stoj; Kmetaki hiši 40

CERKVENE PESMI
Domati glas, Cerkvene pesmi za mešan zbor 1.00
12. Tantum Ergo (Premrl) 50
Mašne pesmi za mešan zbor — (Sattner) 50
12. Pange Hlagna Tantum Ergo Genitori. (Foerster) 50
12. Pange Hlagna Tantum Ergo Genitori (Gerbič) 50
Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih, 20 pesmi na čast svetnikom (Premrl) 40
10 objavljenih in 2 v častposrev. Br. cu Jezusovemu (Grum) 35
Missa in honorom St. Joseph — (Pogachnik) 40
Kyrie 60
K svetemu Rojstnemu telesu — (Foerster) 40
St. Nikolaj 50

NOTE ZA CITRE

Koželjski: Poduk v Igranju na citrah, 4 zvezki 3.50
Buri pridele, korčnica 20

NOTE ZA TAMBURICE

Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor in petje (Bajuk) 1.50
Bom šel na planince. Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk) 1.00
Na Gorenjskem je slečno 1.00

RAZGLEDNICE

Newyorške, Različne, ducat 40
Velikonočne, božične in novoletne ducat 40
Iz raznih slovenskih krajev, ducat 40
Narodna noša, ducat 40
posamezne po 60

ZEMLJEVIDI

Stenski zemljevid Slovenije na močnim papirju s platnehim pregibom 7.50
Pokrajni ročni zemljevidi:

Dravska Banovina 30
Slovenske Gorice, dravske stajsko polje 30
Ljubljanske in mariborske oblasti 30
Pohorje, Korjak 30
Celjska kotlina, Spodnje slovensko posavje 30
Prekmurje in Međunarje 30
Canada 40
Združenih držav, veliki 40
Mali 15
Nova Evropa 50
Zemljevidi:
Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Manitoba, Mississippi, Washington, Wyoming, vsaki po 25
Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — Virginia, Ohio, New York — vsaki po 40

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan. KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?

Ali ste že zavarovani za slučaj bolezni, nezgode ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bolniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad \$1,100,000.00, članstva nad 20,000. Nova društva se lahko ustanovijo v združenih državah s 8 člani. Pristopnina prosta. — Berite najboljši slovenski tednik "Novo Dobo", glasilo JSKJ. Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Anton Zbašnik, Ely, Minn.

Vsakourstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE

POVEŠTI in ROMANI

SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROBEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

Trpljenje ljubezni

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil I. H.

(Nadaljevanje.)

Pri teh njenih besedah mu začare oči. Poljubi jo tako vroče, kot je že ne bi bil poljubil celo leto. Velika blaženost je bila v njej, ko se ga je oklenila. Njena bojazljiva in vendar tako vroča udanost ga je vsakikrat omamila. Vedno znova si je moral priporiti to ženo in premagati njen čisti odpor, kar ga je tem bolj podžigalo, ker je poznal ženske duše.

Sam sebe ni nikdar izdal. Njegova hladna narava je mogla opazovati tudi v največji strasti.

Sobo je mračno obevala zagrznjena svetilka, ki je stala v kotu. Erika skuhala čaj in ga prinesla na mizo in Rado je bil vesel, da so mu stregle majhne, bele ženske roke.

Nato ga vpraša zaradi družabnega večera.

— Nič ni posebnega, draga moja. Samo da smo zopet enkrat skupaj. Briner gre v kratkem za nekaj tednov gostovat v nekatera mesta in sem ga hotel še enkrat prej videti pri meni. Je zelo dober igralec.

— In tudi Srečko mora biti poleg? — ji tiho pride skozi ustnice.

— Zakaj ne? Ali ti je to neprijetno?

— Ali ne razumeš, Rado? Če včasih pomislim —

Rado se smeje skloni k njej.

— Rajši ne misli na to, moja planinska roža!

Rado jo je nazival tako, svojo Eriko, ki je imela na sebo nekaj trdega in planinsko nesebičnega, pa pri vsem tam nekaj omamljivega kot je vojv vrtnice.

— Kaj tedaj misliš?

— Srečko —! Ni slab in delam mu krivico, ker — Erika preneha in preko njenega lepega obraza se razlije bolesten izraz.

— Zakaj? Saj mu ničesar ne vzameš. Najpazljivejša žena si mu in gospodinja in te z vsako besedo hvali —

— Ravno zaradi tega, Rado!

— Ti mu vendar daš toliko! In kaj ti da on? Ali te ne pozabi toliko in tokokrat v objemih mladih deklet? Samo pomisli na prodajalco rokavice —

Erika zamahne z roko.

— To sem že davno pozabila. Nič več me ne boli. Kar pa me je njemu tekom zadnjih let odtujilo, je njegov značaj, ki je nagnjen samo na materialnost. Njegova trgovina mu je vse — jaz nič! Me ne popolnoma nič ne razume. Tako različni so najini nazori! Trudim se, da bi se strinjala z njegovimi nazori — toda nima nobene veselja in potrpljenja, da bi se ravnal po meni. In vendar sem tako ponižna —

— Da, ti ponižna planinska roža, ki tako malo potrebuje in še tega malega ne dobi! In opravičena si, da zahtevaš kaj od življenja! Tvoj mož tebe ni duševno dorastel in to sam čuti: v svoji nečimurnosti včasih ne ve, kako gre daleč — hoče gospodariti, hoče biti gospodar in zato gre tja, kjer ga občudujejo čez vse meje, ker iz rok kar siplje denar! Nikar si ne delaj nikakih skrbi — v resnici mu prav nič ne vzameš, mene pa neizmerno osrečuješ.

O, kako rada je poslušala ta priliznjen, omamljiv glas, ki ji je vedno pregnal vse pomisleke in dvome.

In kako je ljubila tega moža — njena ljubezen do njega ni poznala ne meje, ne mene, saj ji je pomagal, da je mogla pozabiti na vse, kar je bilo doslej vodilna nit njenega življenja.

In ves srečen je ta ljubljene ženski sprejel njeno ljubezen, kateri je bilo pri vsej strasti primešanega nekaj materinskega.

Erika je bila vsa drugačna kot druge žene in dekleta, ki jih je do sedaj poznal in so se veselile njegove naklonjenosti. Erika mu je izkazovala svojo veliko naklonjenost in očarljivo žensko skrb.

— Povej mi, Rado, kaj misliš o Mirku? — ga vpraša, — jaz mu nekoliko verjamem —

— Težko je povedati, Erika. Duhovit je, toda brez vztrajnosti in volje.

— Srečko zanj ne da nič.

— To rad verjamem. Kajti tvoj mož, materialist in Mirko, sanjač, z nebesko visokimi mislimi, sta tako zelo različna značaja, da se na nobeni poti ne moreta srečati.

— Medtem pa, ko se dobro razume z Robertom Levarjem, Mirkovim bratom. Tudi v trgovini delujeta roko v roki in zaslužita mnogo denarja. Mirko se mi včasih smili; včasih nima ničesar. Pomisli, Rado, Srečko je tvoj, kakoršne je pač volje, včasih ljubomurn — ali pa se samo tako kaže —

— Ali ima vzrok? — Rado jo ostro pogleda. — Erika, dokler si moja, se ne smeš brigati za nobenega drugega.

Smeje giblje Erika glavo sem in tja.

— Saj sam ne verjameš, da kdaj mislim na koga drugega, ker me ljubiš, Rado. Ko bi vedel, kaj pomeni meni tvoja ljubezen!

Z obema rokama objame negov obraz, pogleda z neizmerno ljubeznostjo v njegove hladne oči, katerih se dotakne z lahkim poljubom.

— O, ti moj nad vse ljubi Rado!

Rado pritiska svoje ustnice na njen vrat, ki je tako zapeljivo gledal iz izrezane bluze.

— Mirka včasih nekoliko potolažim kot mati, kadar pride in odkrije svoje obteženo srce, — pravi nato Erika.

— In te prosi za denar!

S temi besedami jo je tako presenetil, da globoko zardi.

— Še vedno mi je po kratkem času vrnil. Četudi teh majhnih vsot nisem potrebovala, sem jih vendarle vzela, da bi ga navadila na red.

— Najbrže si je tem več izposodil pri Uli, saj veš o neki Uli?

— Da, Mirko mi je povedal. Telefonistinja, visoka plavalaska. Zelo je prikupljiva — poznam jo osebno. Po mojem mnenju zelo ugodno vpliva nanj. Sili ga k delu in ga zadržuje pri velikih denarnih izdatkih. Samo ko bi imela nad njim še tako moč, da bi se odvalil neizmerno pijače —

— Res, Mirko, žal, pije preveč. Čudno je, da more prenesti tako velikansko množino alkohola. Pojutrnjem bom to zopet doživel.

— Mogoče bi bilo boljše, da ga nisi povabil.

— Moram! Kaj pa bi mislil! Moj najboljši prijatelj! Saj je vendar v vsaki družbi najbolj oživljajoča oseba. In če ga malo nadzorujem, ali se ne morem čutiti zadovoljnega? Imam ga rad. Od vojne traja najino prijateljstvo. V vojni mi je zelo ugajal. Njemu se imam za marsikaj zahvaliti, celo za življenje. Enkrat me je izvelkel iz gnječe in me obvaroval, da nisem prišel v francosko ujetništvo. In — ali ga nisem spoznal, po tebi, njegovi sestrični? Dovolj povoda, da sem mu za to še posebno hvaležen.

Srečna se mu nasmeje in mu ljubeznivo pritiska svoje lice na njegovo.

Bil je za njo že čas, da gre. Ljubeznivo se poslovi. Ni hotela, da bi jo spremil! Naglo odide s polnim srcem tajne sreče. Ločitev od ljubeznivega moža ji je bila vedno težka. Kajti Rado je bil, ki je prinesel v njeno življenje svetlobo in ni bil nikak greh, ako si je privoščila te ure sreče! Njen zakon je bila brezupna vsakdanost in

vse neno prizadevanje, da bi prinesla v to življenje kaj višjega, je ostalo brezuspešno. Vsa ta prizadevanja so se razbila ob več ali manj šaljivem odporu njenega deset let starejšega moža, ki o nepotrebnih stvareh, kakor si je mislil, ni hotel ničesar vedeti.

O čem naj bi se pritoževala? Dobro se ji je godilo, sijajno! Imela je krasno stanovanje, imela je dosti jesti in piti, se je mogla oblačiti, kakor se ji je poljubilo in vsako leto je mogla potovati, kamor je hotela — za njo ni bilo skrbi! Toda vedno je tak: če žena nima kaj delati in se ji godi dobro, ji vedno pridejo neumne misli! Tako je vedno govoril Srečko in Erika je obmolnila. Ako bi saj imela otroka! Otroka, na katerega bi mogla razliti vso svojo ljubezen! Toda te sreče ni imela in ostala je sama z neizpolnjenim hrepenenjem svojega sreča, dokler se ni s posredovanjem svojega bratranca Mirka Levarja spoznala z doktor Rado Gromom. Odprl ji je drugi svet. Občudovala je njegovo znanje, njegovega duha, in njeno obubožno srce je zletelo k njemu — mislila je samo še nanj, sanjala on jem. In Rado, ki je poznal žensko dušo, je bral v njeni notranjosti in je vedel, kako mora občevati z ženskami, kakor je bila Erika.

(Dalje prihodnjič.)

VSE ZA SLAVO

Pariški lasničar, ne navaden lasničar, temveč kralj lasničarjev, Antoine, se menda zelo dobro razume na reklamo. Čeprav bi mu izum trajne ondulacije, estonske pričeske in mnogih drugih novotarij zadostoval za slavo, siri o sebi še druge vesti, da bi svet še bolj govoril o njem. Tako hodi doma v rimski toggi, stanovanje ima pa polno belih lilij, ki širijo tako močan duh po sobah, da ga mora pač pošteno boleti glava. Namesto lesenih omar, miz in stolov ima vse pohištvo iz stekla, kjer imajo pa drugi steklo, ima Antoine marmor. Da bi bil še originalnejši, spi v krsti. Njegova krsta je iz črnega stekla in ponoči jo razsvetljuje električni reflektor.

Antoine, ima seveda dovolj mastne dohodka, da si lahko vse to privoščiti. V krsto hodi spat v črni toggi in lakastih čevljih s steklenimi podplati. Ko so ga vprašali, kaj pomeni čuden način njegovega življenja, je odgovoril, da v prostem času najraje razmišlja o smrti in da si je že dal pripraviti na pokopališču svojega rojstnega kraja krasno marmornato grobnico. Tudi za pogreb je že poskrbel in določil, kakšen naj bo. Krsto bo moralo nositi 12 mladeničev, vsak bo imel posebno frizuro, ki jo je napravil slavni mojster. Celo smrtna oznanila bodo iz stekla in ne iz papirja. Vi-dimo torej, da se Antoine prav dobro razume na reklamo in da zna postati predmet splošne pozornosti.

ČUDNI POJMI O PRAVICI

Divjaki v Avstraliji in Novi Guineji imajo čudne pojme o pravici belih ljudi. Zelo zanimive stvari pripoveduje o njih in o on-dotnih razmerah policijski častnik Kenneth Thomas, ki je del časa živel na Novi Guineji in doživel tam mnogo pustolovščin. Ne-koč je prišel k njemu mlad domačin in ga prosil kar tako mimogrede, če bi smel umoriti poljubno žensko iz sosednjega plemena. Dotično plemo je bilo namreč ubilo neko žensko iz njegovega plemena in fant je menil, da za ta zločin najprimernejša kazen zopet umor. Rečeno mu je bilo, da v tem primeru ni najpravi-nejši nov umor, temveč aretacija in kaznovanje krivca. Domačin je

pa ugovarjal, da njegovi tovariši in sorodniki nečajo, da bi bil zaprt, temveč hočejo samo ubiti žensko, ker je bila ubita tudi njihova.

Domačini se zelo težko prilagode zapadni civilizaciji. Često se zdi, da so že opustili barbarske običaje, kar pa ni res. Na Novi Guineji je še vedno mnogo zbiralec lobanj in ni se še posrečilo prepričati jih, da bi bilo pametneje loviti divjad. Nekeč je srečal Thomas na reki ladjo, polno vojščakov. Zadržal jih je in pogledal v notranjost ladje. Bila je polna človeških lobanj. Pokazal je na nje in vprašal, kdo je to storil, da bi krivce kaznoval. Divjaki se pa sploh niso zavedali, da so kraj zakrivali, temveč so se celo hvalili, da so nabrali toliko in toliko lobanj.

PRED LJUDSKIM ŠTETJEM BEŽE

Anglija pripravlja v Indiji novo ljudsko štetje, ki so se ga pa ljudje ustrašili, še predno se je začelo. Čim je bilo razglašeno, da so se oblasti odločile za ljudsko štetje, je nastala med prebivalstvom splošna panika. Ponavljajo se prizori, ki jih je videla Indija že pri prvem ljudskem štetju leta 1874. Takrat so se cele vasi in tudi večji kraji izpraznili. Ljudje so pobegnili v gozdove in gore, kjer jih ni mogla doseči nobena oblast. Bežali so zato, ker so se bile po vsej Indiji razširile vesti, da hočejo Angličji vse moške poklicati k vojakom, da bodo morali nositi angleškim vojakom v vojni — Afganistanu opremo, ženske pa da hočejo deportirati na prisilno delo v provinco Assam, kjer imajo Angličji velike plantaže.

Ljudsko štetje v Indiji je v takih razmerah zelo težavno ali celo izključeno. Ovine so tem večje, ker govori prebivalstvo Indije 50 različnih jezikov. Že samo štetje ogromne množice 350 milijonov ljudi je zelo težka naloga. Oblasti si morajo pomagati pri štetju z najrazličnejšimi zvijačami in pregovarjanjem, da razprše nezaupanje prebivalstva, če se sploh da razpršiti. Še najbolj za-leže trditve, da je namen ljudske-ga štetja ugotoviti, koliko živil potrebuje prebivalstvo, če zadene deželo slaba letina. Tako tudi le-tos rezultati ljudskega štetja v Indiji ne bodo točni, temveč samo približni.

KRALJ — VELIK PRIJATELJ KNJIG

Največje veselje je imel bivši portugalski kralj Manuel s svojo zbirko knjig. Kot veren sin svoje domovine, ki ga je sicer zavr-gla, se je omejil pokojni kralj v svoji zbirki samo na portugalske knjige, ki popisujejo slavno preteklost Portugalske. Kralj je imel v svoji krasni knjižnici v parku Fulwell neobogatejšo in najdragocenejšo zbirko portugalskih knjig, kakršno more spravi-ti skupaj poedinec. V izdaji ka-taloga svoje knjižnice, je videl Manuel svojo življenjsko nalo-go. Oba zvezka kataloga, ki je od njih drugi izšel šele nedavno, sta dragocen prispevek k zgodovini ki ostane v nji Manuelovo ime baš zaradi teh katalogov ovekovne-ni. Kralj Manuel je delal zaunjo zimo povprečno po 12 ur na dan, da je dovršil drugi zvezek kataloga. Potem je začel neverjetno marljivo in vztrajno pripravljati tretji zvezek kataloga, toda smrt je njegovo delo prekinila.

Če prav so kralja poučevali u-čenjaki in čeprav je rabil mnogo bibliografskih del kot pripomo-ček, je njegov katalog vendar o-sebno delo. Pred leti, piše Manuel v uvodu kataloga, smo začeli zbi-rati portugalske knjige zlasti iz 16. stoletja, iz časov osvajanja in odkritij, ki so jih napravili Por-tugaleci. Iz ljubezni do domovine je rasla naša ljubezen do knjig, zlasti pa do prvih izdaj naših knjig v dobi slave Portugalcev. Čutili smo, da pritiskamo naše-mu delu pečat posebe mikavnosti, zanimivosti in sijaja s tem, da se poglabljamo v življenje naših ju-nakov ter proučujemo staro por-tugalsko literaturo in znanost.

Kralj Manuel je zbiral najprej originale iz 16. stoletja, potem se je pa lotil 15. stoletja. Prvi zve-zek njegovega kataloga obsega 700 strani, pisan je v portugalsči-ni in angleščini ter obsega zgo-dovino portugalskega tiska od l. 1489 do 1539. V njem je opisanih 40 knjig z 239 slikami. Drugi zve-zek je obširnejši od prvega in pri-naša nadaljnji razvoj do l. 1569. Zadnji zvezek bi bil nadaljevanje do 16. stoletja. Najdragocenejši sta dve krasni knjigi, izdani v Lisabonu leta 1489 in tiskani v he-brejščini. Ohranil se je samo en starejši izvod ki je shranjen se-daj v angleškem muzeju.

Glavno delo portugalske tiskars-ke umetnosti je koledar astro-nomov in matematikov, ki ga je izdal Abraham Zacuto, katerega je tudi Vasco de Gama na pred-večer svoje slavne vožnje v Indi-jo prosil za svet. Prvo, v portu-galsčini tiskano, delo, so štirje zvezki "Kristusovega življenja", ki jih je izdal Rudolf Sachs leta 1495. Iz začetka 16. stoletja so v kraljevi knjižnici krasna dela por-tugalske tiskarske umetnosti, ki spadajo med mojstrovine svoje vrste. Knjigo "Summario", izda-no v Lisabonu leta 1594, je opisal kralj Manuel kot prvi Baedeker. V kraljevi knjižnici so tudi dela, ki so bila tiskana v Parizu, Ferrari in Kelmorajnu. Zelo za-nimiva je v zbirki tudi knjiga "Vodič grešnika", ki so jo natis-kali leta 1599 jezuiti v Aama-cusi. Naslov knjige je portugalski, besedilo pa japonsko.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, RE-ZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TOVANJE

29. Julija:

Westernland v Havre

30. Julija:

Ile de France v Havre
St. Louis v Cherbourg in Hamburg
Rotterdam v Cherbourg in v Boulogne
Conte Grande v Genova

31. avgusta:

VULCANIA v Trst
Mauretania v Cherbourg
Pres. Harding v Cherbourg in Hamburg

1. avgusta:

New York v Cherbourg in Hamburg

2. avgusta:

Homerie v Cherbourg
Lafayette v Havre

3. avgusta:

Europa v Cherbourg in v Bremen
Lafayette v Havre
Veendam v Cherbourg in v Boulogne
sur Mer

4. avgusta:

Leviathan v Cherbourg

5. avgusta:

Aquitania v Cherbourg
Albert Ballin v Cherbourg in v Ham-burg
Dresden v Cherbourg in v Bremen

6. avgusta:

Paris v Havre
Olympic v Cherbourg
Pennland v Havre

7. avgusta:

Augustus v Genova
Minnetonka v Cherbourg
Statendam v Cherbourg in v Boulogne
sur Mer

8. avgusta:

Cleveland v Cherbourg in Hamburg

9. avgusta:

Teuchoclan v Havre
Pres. Roosevelt v Cherbourg in v Hamburg

10. avgusta:

Berengaria v Cherbourg
Berlin v Bremen
Hamburg v Cherbourg in Hamburg

11. avgusta:

Majestic v Cherbourg
Belgenland v Havre

12. avgusta:

SATURNIA v TRST
Milwaukee v Cherbourg in Hamburg
Volendam v Cherbourg in v Boulogne
sur Mer

13. avgusta:

Leviathan v Cherbourg

14. avgusta:

Paris v Havre

15. avgusta:

Stuttgart v Cherbourg in v Bremen
Deutschland v Cherbourg in v Ham-burg

16. avgusta:

Majestic v Cherbourg
Westernland v Havre

17. avgusta:

SATURNIA v TRST
Lafayette v Havre
Rotterdam v Cherbourg in v Hamburg
Cleveland v Cherbourg in v Hamburg

18. avgusta:

Europa v Cherbourg in v Bremen
Westernland v Havre

19. avgusta:

Berengaria v Cherbourg
Gen. Steuben v Bremen
New York v Cherbourg in v Hamburg

20. avgusta:

Homerie v Cherbourg
Minnetonka v Havre

21. oktobra:

Ile de France v Havre
Bremen v Cherbourg in v Bremen
Milwaukee v Cherbourg in v Hamburg
Roma v Genova
Veendam v Boulogne sur Mer

"ITALIA" — "COSULICH"

1 State Street, New York

DIREKTNJA SLUŽBA V

TRST in DUBROVNIK

Od New Yorka do Trsta v 11 DNEH

RAZKOŠNE IN OGROMNE LADJE

PRIHODNJA ODPLUTA

30. JULIJA ... Conte GRANDE

3. AVG. ... VULCANIA

13. AVG. ... AUGUSTUS

20. AVG. ... SATURNIA

31. AVG. ... ROMA

6. SEP. ... VULCANIA

ZNIŽANE CENE

TJA TER TJA IN NAZAJ

Siljajni Prostori — Izborna Kuhinja

Vprašajte lokalnega agenta ali družbo.

21. avgusta:

Columbus v Cherbourg in v Bremen

24. avgusta:

Stuttgart v Cherbourg in v Bremen
Deutschland v Cherbourg in v Ham-b